

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyň **a) Y. H., b) H. V.**, obou zastoupených JUDr. Jaroslavem Peštou, advokátem se sídlem Praha 2, Blanická 25, proti žalovanému **Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Praze**, se sídlem Praha 8, Pod sídlištěm 1800/9, za účasti osoby zúčastněné na řízení **Hlavního města Prahy**, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. č. 2, zastoupeného prof. JUDr. Miroslavem Bělinou, CSc., advokátem se sídlem Praha 1, Dlouhá 13, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2005, č. j. 10 Ca 186/2004 - 100,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 12. 2002, č. j. O-55/726/2002/Ba, bylo změněno rozhodnutí Katastrálního úřadu Praha - město ze dne 7. 6. 2002, zn. OR 58/2000-7, tak, že návrhu žalobkyň na opravu chyb v katastrálním operátu ze dne 14. 8. 2000, týkajícímu se parcely č. 1608/6 o výměře 1742 m² a parcely č. 1608/7, o výměře 690 m², obou v k. ú. Dáblice, se nevyhovuje; současně s tím bylo rozhodnuto, že v katastru

nemovitostí bude v témže katastrálním území zapsáno Hlavní město Praha, jako vlastník parcely p. č. 1608/20, o výměře 3800 m² a parcely p. č. 1608/32, o výměře 5791 m².

Rozhodnutí žalovaného napadly žalobkyně u Městského soudu v Praze žalobou, kterou se domáhaly jeho zrušení. Městský soud tuto žalobu usnesením ze dne 5. 3. 2003, č. j. 10 Ca 7/2003 - 15, odmítl pro občanskoprávní povahu sporu. Zvláštní senát zřízený zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl dne 2. 9. 2004, pod č. j. Konf 62/2003-15, tak, že příslušným vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného o opravě údajů v katastrálním operátu, je soud ve správním soudnictví; současně zrušil shora uvedené odmítavé usnesení městského soudu.

Městský soud v Praze tedy žalobu věcně projednal a rozsudkem dne 13. 12. 2005, č. j. 10 Ca 186/2004 - 100, ji zamítl. Vyšel přitom z § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „katastrální zákon“), upravujícího institut opravy chyb údajů katastru, a věc posoudil, s odkazem na ustanovení § 5 odst. 7 tohoto zákona, tak, že tento institut nemůže sloužit ke změně intabulovaných vlastnických práv, které se žalobkyně touto cestou fakticky domáhaly. Městskému soudu jasně vyplynula snaha žalobkyň napadnout původní rozhodnutí Katastrálního úřadu Praha – město z roku 2000 (vydaná pod č. j. V 11-16293/2000 a č. j. V 11-16294/2000) o vkladu vlastnického práva Hlavního města Prahy (dále též „osoby zúčastněné na řízení“) k pozemkům p. č. 1608/20 a p. č. 1608/32, v k. ú. Ďáblice, na základě kupních smluv, kterými právní předchůdkyně žalobkyň, M. B. předmětné pozemky v letech 1993 a 1994 prodala osobě zúčastněné. Usilují-li žalobkyně o určení vlastnického práva k předmětným pozemkům, musí tak učinit prostřednictvím určovací žaloby v občanskoprávním řízení; toto řízení je ostatně vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 9 C 9/2003. V této souvislosti se městský soud vypořádal též se závěry plynoucími z usnesení odvolacího soudu ve shora zmiňované občanskoprávní věci, kde se uvádí, že před meritorním rozhodnutím ve věci určovací žaloby je nutno vyčkat výsledku řízení ve správním soudnictví (respektive, dle tehdejšího náhledu na tuto problematiku, v řízení dle části páté občanského soudního řádu), jehož předmětem je přezkum zákonnosti postupu katastrálního úřadu v této věci. Městský soud uvedl, že tento závěr neimplikuje možnost provedení revize vlastnického práva k předmětným pozemkům v tomto přezkumném řízení; od výsledku řízení v této věci (kde bude najisto postaveno, jaký evidenční zápis osoby vlastníka v katastru nemovitostí je v souladu se zákonem) se bude totiž pouze odvíjet aktivní a pasivní žalobní legitimace v určovacím občanskoprávním řízení. Městský soud bezezbytku aproboval názor žalovaného, že mu v řízení vedeném dle § 8 odst. 5 katastrálního zákona nepřísluší hodnotit (ne)platnost kupních smluv či správnost pravomocných vkladových rozhodnutí; předmětem tohoto řízení je toliko oprava údajů evidenčních. Konstatoval dále, že rozhodnutí žalovaného je zákonné i v tom, že duplicitní zápis vlastnictví na LV č. 1012 pro k. ú. Ďáblice nebyl správným, neboť vlastnictví k pozemkům p. č. 1608/20 a 1608/32 podle pravomocných vkladových rozhodnutí získala osoba zúčastněná a tudíž vlastnictví k těmto nemovitostem nemohlo být zapsáno i ve prospěch žalobkyň. Pro duplicitní zápis nebyly splněny podmínky ve smyslu § 37 odst. 3 vyhl. č. 190/1996 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, a katastrální zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 190/1996 Sb.“) neboť žalobkyně nabyly vlastnictví k nemovitostem na základě rozhodnutí v dědickém řízení, a to usnesením

příslušného soudu ze dne 25. 3. 1999 č. j. 20 D 876/98-129 k datu 18. 5. 1996, zatímco osobě zúčastněné právo vlastnické vzniklo na základě vkladu kupní smlouvy k datu 7. 6. 2000. Nedošlo tedy ke vzniku vlastnického práva dvěma subjektům ke stejnému okamžiku, a proto nemohlo být zapsáno vlastnické právo duplicitním zápisem. V této souvislosti odmítl též námitky žalobkyň zpochybňující možnost provedení jiné změny prvoinstančního rozhodnutí než takové, kterou by se návrhu na opravu chyb vyhovělo. Zde poukázal na ustanovení § 59 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z něhož vyplývá, že dojde-li odvolací stolice k závěru, že v důsledku nesprávně zjištěného stavu byl prvoinstančním orgánem vysloven nesprávný právní názor, nic mu nebrání změnit toto rozhodnutí způsobem, jak to učinil žalovaný.

V odůvodnění rozsudku městský soud konečně poznamenal, že žalobkyně se v tomto řízení domáhaly nejen zrušení nyní přezkoumaného rozhodnutí žalovaného, ale též vkladových rozhodnutí č. j. V 11-16293/2000 a č. j. V 11-16294/2000 a současně i určení, že jsou vlastníky parcel p. č. 1608/20 a p. č. 1608/32, v k. ú. Ďáblice. S ohledem na rozšíření návrhu po lhůtě k tomu zákonem určené a dále dílem pro nedostatek pravomoci o věci rozhodnout, dílem pro překážku listispendence, rozšíření žaloby nebylo usnesením připuštěno.

Proti tomuto rozsudku brojily žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) kasační stížností odkazující se výslovně na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a dle obsahu také na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatelky především uvedly, že nesprávné právní posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a z toho plynoucí nezákonnost rozhodnutí spočívá v tom, že soud nepřihlédl ke skutečnosti vyplývající z navržených důkazů, a sice k nicotnosti vkladových rozhodnutí ze dne 7. 6. 2000. Nicotnost spočívala v tom, že katastrální úřad rozhodl o povolení vkladu vlastnictví na základě dvou kupních smluv k parcelám p.č. 1608/20 a 1608/32, ačkoliv byl ke stejnému dni (7. 6. 2000) vázán svým předchozím pravomocným rozhodnutím ze dne 17. 9. 1997, sp. zn. V 11 – 5956/96/Te, kterým byl stejný návrh osoby zúčastněné ze dne 20. 5. 1996, (na základě stejných kupních smluv z roku 1993 a 1994) zamítnut. Obě kupní smlouvy tak zanikly dnem právní moci uvedeného zamítavého rozhodnutí podle § 37 odst. 2 občanského zákoníku (zde stěžovatelky poukázaly na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. 33 Odo 868/2001). Předmětem řízení o povolení vkladu vlastnictví nemohou být smlouvy, které neexistují; provedení vkladu bránila navíc překážka věci pravomocně rozhodnuté (§ 52 odst. 1 správního řádu). Za tohoto stavu v řízení o povolení vkladu na základě druhého návrhu na vklad ze dne 7. 6. 2000 nebylo zásadní otázkou posouzení platnosti obou kupních smluv, neboť katastrální úřad měl především zohlednit existenci předcházejícího zamítavého rozhodnutí. Popření či obcházení vázanosti správního orgánu pravomocným rozhodnutím by znamenalo narušení zákonných ustanovení týkajících se katastru nemovitostí (zákona o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem a katastrálního zákona) a ve smluvní praxi by to vedlo k tomu, že by účastníci smluvních vztahů ztratili jistotu, zda již jednou pravomocně zamítnutý návrh na vklad na základě stejného smluvního úkonu nebude kdykoliv později naopak povolen. Vadným rozhodnutím žalovaného tak bylo nejen zasaženo do práv stěžovatelek „být

zapsány v katastru nemovitostí“, ale naopak byly z katastru „vymazány“, ačkoliv jejich nabývací titul nebyl zatížen žádným porušením zákona. Zde stěžovatelky poukázaly na skutečnost, že jejich nabývací titul (pravomocné rozhodnutí soudu v dědickém řízení) nebyl nikterak zpochybněn (jeho přezkum katastrálním úřadem je navíc vyloučen).

Stěžovatelky dále vytýkají soudu neprovedení navrhovaných listinných důkazů, a to především zmiňovaného zamítavého vkladového rozhodnutí z roku 1997, které navrhly ve svém podání ze dne 2. 12. 2005. Jeho provedení by, jak bylo výše podáno, nepochybně mělo na právní hodnocení věci vliv; v postupu městského soudu tak spatřují naplnění kasačního důvodu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jelikož skutková podstata, z níž vycházel žalovaný, je v rozporu se správním spisem, a při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon. Městský soud v odůvodnění svého rozsudku navíc ani nevyložil, z jakých důvodů odmítl provedení navržených důkazů. Stěžovatelky tak považují rozsudek za nepřezkoumatelný. Bez bližšího vyústění, ve smyslu výtky k postupu městského soudu, stěžovatelky poukázaly též na dopis žalovaného ze dne 12. 2. 2003, sp. zn. 134/2003-O-55/726/2002/Ba, dle kterého při povolení vkladu vlastnictví na návrh osoby zúčastněné došlo u Katastrálního úřadu Praha-město k závažnému porušení obecně závazných předpisů.

Rozsudku městského soudu stěžovatelky konečně vytýkají vadu spočívající v tom, že nerozhodl o náhradě jejich nákladů řízení. V odůvodnění se soud pouze vypořádal s důvody, pro které nepřiznal náhradu nákladů řízení žalovanému a osobě zúčastněné, otázka nákladů řízení stěžovatelek zůstala však soudem nevyřešena.

Žalovaný ve svém vyjádření k věci zopakoval důvody, které ho vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Zdůraznil, že rozhodoval o evidenci vlastnického práva v katastru nemovitostí, nikoli o existenci či neexistenci samotného vlastnického práva k dotčeným pozemkům. Ve výše uvedeném řízení zjišťoval, zda při vedení katastru vznikla zřejmým omylem chyba [§ 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona] a rozhodl tak, aby stav zápisů v katastrálním operátu byl v souladu s listinami založenými ve sbírce listin, na jejichž podkladě byly zápisy do katastru nemovitostí provedeny. Při vydání svého rozhodnutí byl, ve smyslu § 8 odst. 5 katastrálního zákona, vázán pravomocnými rozhodnutími o povolení vkladu vlastnického práva č. j. V 11-16293/2000 a č. j. V 16294/2000 ze dne 28. 6. 2000. Právní vztahy k nemovitostem vzniklé na základě pravomocných rozhodnutí Katastrálního úřadu Praha-město o povolení vkladu vlastnického práva nelze měnit nebo rušit rozhodnutím o opravě chyby v katastrálním operátu dle § 8 odst. 5 katastrálního zákona. Dle § 5 odst. 7 téhož zákona právní vztahy nemohou být dotčeny opravou chyb v katastrálním operátu, pokud jejich změna není doložena listinou. Žalovaný považuje rozsudek Městského soudu v Praze za správný a navrhl proto, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že přezkoumávání vkladových rozhodnutí z roku 2000 č. j. V11-16293/2000 a č. j. V 11-16294/2000 nebylo předmětem řízení o opravě chyby dle § 8 katastrálního zákona; tato rozhodnutí jsou již několik let pravomocná a katastrální úřady, včetně žalovaného, jsou jimi vázány. Naopak v rámci řízení podle § 8 katastrálního zákona dospěl žalovaný ke správnému závěru, že provedení duplicitního zápisu o vlastnictví k uvedeným

pozemkům bylo ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) tohoto zákona chybné a důsledkem zřejmého omylu, který musel být napraven. Listiny, na základě kterých byl duplicitní zápis proveden, si nijak nekonkurovaly a nebyl dán důvod pro duplicitní zápis vlastnického práva dle vyhlášky č. 190/1996 Sb. Z usnesení soudu ve věci dědického řízení po M. B. ze dne 25. 3. 1999 pouze vyplývalo, že stěžovatelky byly ke dni její smrti (18. 5. 1996) vlastníky pozemků p. č. 1608/6 a p. č. 1608/7 v k.ú. Ďáblice. Na základě později zahájených řízení o vkladu vlastnického práva osoby zúčastněné na základě kupních smluv, kterými ji byly pozemky p. č. 1608/20 a 1608/32 (oddělené od shora uvedených pozemků) prodány, bylo rozhodnuto o vkladu jejího vlastnického práva k předmětným pozemkům, přičemž vkladová rozhodnutí nabyla právní moci dne 28. 6. 2000. Takový postup byl možný, neboť úmrtím účastníka smlouvy o převodu vlastnictví k nemovitostem před podáním návrhu na vklad do katastru nemovitostí práva ani povinnosti ze smlouvy nezanikají, ale přecházejí na dědice, nejde-li o práva a povinnosti vázané výhradně na jeho osobu. Připomněl, dále, že rozhodnutí o opravě chyby dle § 8 katastrálního zákona nemají dle konstantní judikatury žádný vliv na vznik, změnu nebo zánik vlastnického práva k nemovitostem. Naopak, pokud by v soudním sporu u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod č. j. 9 C 9/2003 bylo určeno, že vlastníky parcel jsou stěžovatelky, stal by se takový rozsudek podkladem pro změnu zápisu o vlastnictví v katastru nemovitostí záznamem, bez dalšího vkladového řízení. Z těchto důvodů by proto měla být kasační stížnost odmítnuta, popřípadě zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že na LV č. 1012 pro obec Praha, k. ú. Ďáblice byly ke dni 12. 12. 2000 (den zahájení správního řízení) v oddíle A jako vlastníci pozemků p. č. 1608/20 a 1608/32 zapsány jak stěžovatelky (každá k jedné polovici), tak současně i osoba zúčastněná, přičemž osobě zúčastněné jako nabývací titul svědčily kupní smlouvy V11 16293/2000 a V11 16294/2000, zatímco stěžovatelkám usnesení soudu ve věci projednání dědictví sp. zn. D 876/1998. O tomto duplicitním zápisu vlastnictví byly stěžovatelky i osoba zúčastněná vyrozuměny přípisem katastrálního úřadu ze dne 25. 7. 2000. Stěžovatelky na to podaly dne 14. 8. 2000 návrh na opravu chybných údajů katastru, konkrétně LV 880 (kde byly vedeny původní parcely p.č. 1608/6 a p. č. 1608/7, v k. ú. Ďáblice, po oddělení částic vedených nově na LV č. 1012) a LV č. 1012 podle § 8 katastrálního zákona. Dne 1. 11. 2000 vyrozuměl Katastrální úřad Praha-město stěžovatelky o neprovedení opravy chybných údajů v katastru nemovitostí, neboť v daném případě se o chybné údaje nejednalo. Stěžovatelky s tímto postupem vyjádřily nesouhlas. Dne 12. 12. 2000 oznámil katastrální úřad stěžovatelkám zahájení správního řízení podle § 8 katastrálního zákona pod sp. zn. OR 58/2000. Dne 7. 6. 2002 vydal katastrální úřad rozhodnutí č. j. OR 58/2000-7. Jím vyslovil, že návrhu na opravu chyb týkajících se pozemků p. č. 1608/6 a p. č. 1608/7, v k. ú. Ďáblice, dle návrhu na opravu chybných údajů katastru ze dne 14. 8. 2000, se nevyhovuje, neboť se o opravu chybných údajů nejedná. Současně rozhodl, že v katastru nemovitostí bude nadále evidován LV č. 1012 v k. ú. Ďáblice, obec Praha a u pozemků p. č. 1608/20 a p. č. 1608/32, bude i nadále veden předmětný duplicitní zápis vlastnictví.

K odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný prvostupňové rozhodnutí změnil dne 13. 12. 2002, pod č. j. O-55/726/2002/Ba, tak, jak je již citováno v prvním odstavci odůvodnění tohoto rozsudku. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že zkoumal, zda současné zápisy ve výroku prvostupňového rozhodnutí uvedených pozemků jsou v souladu s listinami založenými ve sbírce listin katastrálního úřadu. V řízení o opravě chyby žalovanému nepřísluší zkoumat případnou neplatnost uvedených kupních smluv a přezkoumávat věcnou správnost pravomocných rozhodnutí katastrálního úřadu, na podkladě kterých byly provedeny zápisy do katastru nemovitostí. Uvedl, že nabývacím titulem prokazujícím vlastnické právo stěžovatelek k předmětným pozemkům je pravomocné usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 25. 3. 1999, č. j. 20 D 876/98-129, které prokazuje, že stěžovatelky nabyly v den smrti M. B. děděním mj. pozemky p. č. 1608/6, o výměře 5542 m² a p. č. 1608/7, o výměře 6481 m² v k. ú. Ďáblice. Ze současného zápisu v katastru nemovitostí v k. ú. Ďáblice na LV č. 880 a zákresu v mapě katastru nemovitostí zjistil, že zápisy parcel p.č. 1608/6, o výměře 1742 m² a p. č. 1608/7, o výměře 690 m² odpovídají shora uvedenému usnesení soudu i následným pravomocným rozhodnutím katastrálního úřadu o povolení vkladů vlastnického práva č. j. V11-16293/2000 a č. j. V 11-16294/2000, dle kupních smluv uzavřených mezi M. B. a Hl. městem Praha v letech 1993 a 1994. Je tedy chybné na podkladě rozhodnutí katastrálního úřadu o povolení vkladu vlastnického práva provést zápis o duplicitním vlastnictví na LV č. 1012 v části A. Zápis proto upravil žalovaný tak, že jako vlastník je zapsáno jen Hlavní město Praha; údaje v části B, tj. parcelní čísla pozemků p. č. 1608/20 a p. č. 1608/32 a jejich výměry, jsou s výše uvedenými kupními smlouvami v souladu. Žalovaný uzavřel, že odvolání stěžovatelek nelze vyhovět tak, jak navrhovaly, neboť neprokázaly chybu v katastrálním operátu ve smyslu § 8 odst. 5 katastrálního zákona. Za zřejmou nesprávnost nelze považovat tvrzenou neplatnost kupních smluv ani namítanou vadnost rozhodnutí o povolení vkladu, protože rozhodnutí katastrálního úřadu je pravomocné, tedy závazné.

Ve správním spisu jsou založeny konečně též předmětné kupní smlouvy, geometrický plán a návrh na vklad vlastnického práva ze dne 6. 6. 2000, návrh na zápis změny vlastnických vztahů, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 25. 3. 1999, č. j. 20 D 876/98-129, i výpisy z katastru nemovitostí LV č. 1012 a LV č. 880.

Pokud jde o samotné právní hodnocení věci Nejvyšším správním soudem, zde je především nutno zmínit právní režim, v němž oba správní orgány rozhodovaly.

Dle § 8 odst. 1 katastrálního zákona *na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem. Podle odst. 4 oznámení o provedené opravě nebo o tom, že opravu na návrh neprovedl, protože se nejedná o chybu, doručí katastrální úřad vlastníkovi a jinému oprávněnému. Konečně odst. 5 stanoví, že sdělí-li do 30 dnů od doručení oznámení vlastník nebo jiný oprávněný katastrálnímu úřadu, že s provedenou opravou nebo s tím, že se nejedná o chybu, nesouhlasí, vydá katastrální úřad rozhodnutí ve věci. Proti*

rozhodnutí je možno podat odvolání k zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu, v jehož obvodu je dotčená nemovitost.

Zásadní otázkou při hodnocení právních závěrů městského soudu je posouzení charakteru těchto rozhodnutí. Městský soud vycházel z názoru, že účelem řízení vedeného z důvodů definovaných v § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona, je uvedení údajů zapsaných v katastru nemovitostí do souladu s obsahem listin, na jejichž základě byly tyto údaje zapsány. S tímto názorem se Nejvyšší správní soud bezezbytku shoduje a odkazuje i na v této věci již ustálenou judikaturu, např. na usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf 62/2003 - 15 (publ. pod č. 403/2004 Sb. NSS), kde se výslovně uvádí, že *„institut opravy chyb v katastrálním operátu (...) není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem (...) katastrálnímu úřadu (v tomto typu řízení – pozn. NSS) nepřísluší rozhodovat o vlastnickém právu k nemovitostem; rozhodováním v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky“*. Jde tedy o rozhodování, jehož účelem je zajištění pořádku ve veřejné evidenci [srov. § 1 katastrálního zákona, ve vazbě na § 4 odst. 1 a odst. 2 písm. b) tohoto zákona], nikoli o rozhodování, kterým by bylo jakkoli zasahováno do vlastnických či jiných věcných práv k nemovitostem. Jako zcela přiléhavý lze v této souvislosti označit odkaz městského soudu na ustanovení § 5 odst. 7 katastrálního zákona, dle kterého *právní vztahy nemohou být dotčeny revizí údajů katastru, opravou chyb v katastrálním operátu ani obnovou katastrálního operátu, pokud jejich změna není doložena listinou*. Sluší přitom zmínit, že tato specifická povaha předmětného typu rozhodnutí jej nevylučuje z kognice soudního přezkumu ve správním soudnictví (viz např. již zmiňované usnesení zvláštního senátu).

Městský soud proto z této premisy správně dovodil, že katastrální úřad je v daném řízení oprávněn posuzovat pouze existenci listin na jejichž základě jsou údaje v katastrálním operátu evidovány a dále soulad mezi obsahem těchto listin a údaji katastrálního operátu. Nepřísluší mu tedy hodnotit věcnou správnost listinných podkladů a jejich soulad se zákonem (pochopitelně s výjimkou nezbytných obsahových náležitostí). Pokud se tedy stěžovatelky v projednávaném případě v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu domáhaly odstranění duplicitního zápisu vlastnického práva v katastru nemovitostí (§ 37 odst. 3 vyhl. č. 190/1996 Sb.) a opravy výměr pozemků, nemohly tak činit cestou zpochybnění platnosti právních titulů, které byly podkladem pro duplicitní zápis vlastnického práva pro jinou osobu a současně též k zápisu menší výměry parcel ve vlastnictví stěžovatelek. V tomto případě je právním prostředkem k odstranění duplicitního zápisu (opírajícího se o více vkladuschopných listin, z nichž by vlastnické právo svědčilo různým osobám) buď mimosoudní dohoda mezi intabulovanými vlastníky, nebo žaloba na určení vlastnictví dle § 80 písm. c) občanského soudního řádu.

S tímto závěrem koresponduje ostatně i samotná dikce zmiňovaného ustanovení § 37 odst. 3 vyhl. č. 190/1996 Sb., dle kterého *je-li katastrálnímu úřadu postupně doručeno více vykonatelných rozhodnutí a jiných listin, jimiž je katastrální úřad vázán, z nichž každá svědčí o vlastnictví jiné osoby k téže nemovitosti, vyjádří katastrální úřad v katastru tuto*

okolnost duplicitním zápisem vlastnictví. Zároveň o tom vyrozumí osoby, které jsou podle takto rozporných listin označeny za vlastníky nemovitosti. Obdobně postupuje katastrální úřad i při zápisu jiných než vlastnických práv k nemovitostem. Je evidentní, že vyhláška neimplikuje žádnou možnost diskrece katastrálního úřadu, která by mu umožňovala zvážit, kterou z více vkladuschopných listin upřednostní (tato možnost by, pochopitelně, nemohla vyplývat jen z podzákoné právní normy); iniciativu v nápravě tohoto nežádoucího stavu naopak přenechává na duplicitně zapsaných vlastnících, vůči nimž má informační povinnost.

Pokud tedy žalovaný naznal, že všechny listiny, tedy pravomocné rozhodnutí soudu v dědickém řízení a pravomocná vkladová rozhodnutí, mohou po obsahové stránce sloužit jako podklad pro zápis údajů do katastrálního operátu, přičemž se (z důvodů v jeho rozhodnutí podrobně rozvedených) navzájem nevylučují, postupoval v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 katastrálního zákona, pokud na straně jedné odstranil duplicitní zápis vlastnického práva a na straně druhé nevyhověl návrhu na zápis větší výměry parcel, v rozsahu odpovídajícím výměře do té doby duplicitně zapsaných nemovitostí.

Z tohoto pohledu je pak nutno nahlížet i na argumentaci stěžovatelek v kasační stížnosti. Jejich výše podrobněji popsaná argumentace je založena na tvrzení, že ve věci vkladu vlastnického práva osoby zúčastněné na řízení bylo již dříve zamítavě rozhodnuto pravomocným rozhodnutím katastrálního úřadu ze dne 17. 9. 1997. V důsledku toho existovala pro nové vkladové rozhodnutí (k týmž nemovitostem na základě týchž smluv) překážka věci pravomocně rozhodnuté; bylo-li i přesto o vkladu rozhodnuto, jde o akty nicotné, neboť v důsledku zamítavého vkladového rozhodnutí došlo k zániku kupních smluv. Z uvedeného je zřejmé, že stěžovatelky zpochybňují zákonnost a dokonce i samotnou existenci vkladových rozhodnutí, z jejichž obsahu správní orgány při rozhodování ve věci opravy katastrálního operátu vycházely. Jak bylo již výše vyloženo, v tomto typu řízení katastrálnímu úřadu nepřísluší posuzovat jiné vady podkladových listin, než ty, které by vylučovaly převedení v nich uvedených údajů do veřejného registru – katastrálního operátu, potažmo katastru nemovitostí (z důvodu možné opravy). Případná věcná nesprávnost ani nezákonnost však použití těchto listinných podkladů nebrání; posledně zmiňovaná vada může být pochopitelně odstraněna, avšak nikoli v rámci tohoto řízení. Zde je nutno znovu upozornit, že zákon opravu katastrálního operátu spojuje se „zřejmým omylem“ při vedení a obnově katastru (§ 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona]. Zákon tedy *implicitně* vylučuje možnost zabývat se vadami, které mají jiný původ, než bylo uvedeno. K otázce výkladu pojmu „zřejmý omyl“ se Nejvyšší správní soud již ostatně vyjádřil v rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103 (dostupný na www.nssoud.cz). Uvedl, že „neurčitý pojem ‘zřejmý omyl’ obsažený v § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 334/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), je třeba vykládat vždy v souvislosti s konkrétním případem. Obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (error facti - zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený), tak omyl právní (error iuris - např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Omyl je přitom charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel.“ Z tohoto pohledu tedy jakékoli výhrady stěžovatelek ke správnosti či zákonosti vkladových rozhodnutí nemohou být zohledněny; pravomocné správní rozhodnutí je

veřejnou listinou (jakkoli není v oblasti správního práva legální definice tohoto pojmu obecně podána, není důvod dávat mu jiný obsah, než jaký je mu dáván již dlouhou dobu v základním procesním předpisu občanského soudního řízení, občanském soudním řádu – srov. § 134 odst. 1 o. s. ř.) a je tedy presumována jeho správnost a zákonnost do doby, než se prokáže opak. To se i v případě těchto rozhodnutí stát může, avšak nikoli v tomto typu řízení. Výjimku by z povahy věci pochopitelně představovala situace, kdy by akt, jehož by mělo být pro potřeby oprav použito, pravomocným správním rozhodnutím nebyl, pouze by se takto představoval, avšak byl by stížen vadami natolik závažnými, že by zakládaly jeho nicotnost. Pak by, pochopitelně, nebylo lze o existenci takového podkladu vůbec hovořit. I to stěžovatelky namítají, avšak jejich argumentace nekoresponduje s výkladem pojmu nicotného správního rozhodnutí ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Zde postačí odkázat například na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6A 76/2001 - 96 (publ. pod č. 793/2006 Sb. NSS). Zde Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„nicotný je správní akt, který trpí natolik intenzivními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí. K nicotnosti soud přihlíží z úřední povinnosti. Dílčí nedostatky (...) nemohou způsobit jeho nicotnost“*. Tyto závěry soudu plně korespondují s legální definicí pojmu „nicotnost“ v recentní úpravě správního řízení (srov. § 77 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění). Důvody se kterými stěžovatelky nicotnost obou vkladových rozhodnutí spojují pod výše uvedené případy podřadit není možné a lze tak (v případě důvodnosti jejich tvrzení) připustit nanejvýš jejich nezákonnost.

Pokud jde konečně o otázku aktivní legitimace stěžovatelek v občanskoprávním řízení o určení vlastnictví, zmíněnou v rozsudku městského soudu, tato část odůvodnění nepředstavuje *ratio decidendi* věci. Městským soudem byla pojata jako úvaha spíše nad rámec již řečeného, jež účastníky řízení nezavazuje, avšak soud ji považoval za účelné učinit součástí odůvodnění svého rozhodnutí. Tato stížní námitka (lze-li ji za námitku pro její nekonkrétnost vůbec považovat), nesměruje k jádru sporu a Nejvyšší správní soud ji tak z důvodu procesní ekonomie ponechal stranou své pozornosti.

Lze tak uzavřít, že vytýkané vady právního hodnocení věci městským soudem Nejvyšší správní soud nenalezl.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou nedostatečně zjištěného stavu věci, respektive nepřezkoumatelnosti rozhodnutí městského soudu z důvodu neprovedení navrhaného listinného důkazu (zamítavého rozhodnutí katastrálního úřadu ze dne 17. 9. 1997) k prokázání nicotnosti rozhodnutí o povolení vkladu z roku 2000. Jakkoli se tento důkaz vztahoval k otázce, s níž se věcně Nejvyšší správní soud již vypořádal výše, nelze tuto stížní námitku bez dalšího odmítnout jako bezpředmětnou, neboť nesměruje k otázce právního hodnocení věci městským soudem, nýbrž k dostatečnosti skutkových zjištění, na jejichž základě bylo rozhodováno. Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že městský soud vzal tento návrh na provedení důkazu na vědomí, vyhodnotil jej však tak, že směřuje k určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem, pro které

však v předcházejícím řízení není místa. Jakkoli je tento závěr městského soudu z odůvodnění rozsudku seznatelný (viz poslední odstavec na str. 7, pokračující na str. 8), nelze přehlédnout, že hodnocení tohoto důkazního návrhu není vysloveno explicitně; nejde však o nedostatek natolik zásadní, že by vyvolával pochybnosti o tom, jak soud o tomto návrhu uvažil. Pokud jde o stěžovatelkami zmiňovaný dopis žalovaného ze dne 12. 2. 2003, sp. zn. 134/2003-O-55/726/2002/Ba, stěžovatelky se na něj pro podporu svých tvrzení odkazují, avšak jeho neprovedení městskému soudu výslovně nevytýkají. Nelze proto takovou argumentaci považovat za stížní námitku. S ohledem na uvedené je tedy zřejmé, že kasační důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b), d) s. ř. s. nejsou v tomto případě naplněny.

Konečně k namítané absenci výroku městského soudu o náhradě nákladů řízení stěžovatelek v řízení před krajským soudem, včetně odůvodnění tohoto výroku, Nejvyšší správní soud uvádí, že jde o námitku nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení je kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu nepřipustná. To platí i v případě, že je výrok o náhradě nákladů řízení napadán současně s jinými výroky rozhodnutí krajského (městského) soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2007, č. j. 2 Afs 190/2006 - 228, dohledatelný na www.nssoud.cz: „*vylučuje-li § 104 odst. 2 s. ř. s. podání kasační stížnosti směřující proti náhradě nákladů řízení, neznamená to, že ve spojení s věcnou kasační stížností je námitka směřující proti nákladům řízení přípustná*“). Pouze na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že o nákladech žalobního řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto výrokem II. rozsudku; bylo-li vysloveno, že úspěšnému účastníkovi se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává, je v tomto výroku *implicite* obsažen fakt plynoucí přímo ze zákona, a sice, že procesně neúspěšný účastník toto právo nemá (§ 60 odst. 1, věta první s. ř. s. *a contrario*).

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost za nedůvodnou, nezbylo mu, než za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s., ji rozsudkem zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatelky byly v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšné, právo na náhradu nákladů řízení jim nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka - žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady, nad rámec jeho obvyklých administrativních výdajů, vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že právo na náhradu nákladu řízení se mu nepřiznává. Osoba na řízení zúčastněná nemá v daném případě podle § 60 odst. 5 s. ř. s. a § 120 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s jejímž plněním by jí vznikly náklady a není dán ani důvod zvláštního zřetele hodný pro přiznání jiných nákladů řízení.

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu